

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Noul episcop al Caransebeșului.

Sibiu, 5 Octombrie n.

Eri, Duminecă, în 4 Octombrie n. s'a făcut în Caransebeș alegerea de episcop în locul decedatului *Nicolae Popea*. Actul alegerii a fost condus de cătră Preasfinția Sa, Episcopul Aradului *Ioan I. Papp*, ca mandatar al Inaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, împedat de ași împlini în persoană această înaltă și însemnată misiune.

Amănuntele despre decurgerea ședinței sinodului eparhial electoral ne lipsesc încă, și numai rezultatul votării întâmplătoare ni-l comunică o telegramă primită dela Caransebeș eri după amiază. În înțelesul ei a fost ales episcop pentru văduvita dieceză a Caransebeșului Preacuvioșia Sa Arhimandritul și vicariul episc. al diecezei: **Filaret Musta**.

Bărbatul bisericii noastre, asupra căruia a căzut alegerea, e vrednic de distincția și de onoarea deosebită de care s'a împărțit, întrunind încrederea sinodului întreg eparhial, pentru că viața întreagă a petrecut-o în serviciul bisericii, pe care a servit-o cu credință și pricepere. Suntem îndreptățiți deci a spera, că și ca episcop, toate puterile de cari dispune și le va pune cu toată inima omului de caracter firm și integru în serviciul bisericii, care tocmai acum trece prin zile grele și pline de primejdii.

Ca fiu al diecezei în truntea căreia a fost ridicat din încrederea credincioșilor săi, noul episcop al Caransebeșului cunoaște toate lipsurile și toate năcazurile diecezei sale, cunoaște oamenii și împrejurările, va face deci tot posibilul, ca pacea, liniștea, și mai ales *ordinea* să fie introdusă în dieceză, spre înțărirea și prosperarea acesteia, dar și spre mângâierea, mulțămirea și fericirea credincioșilor cari o compun.

Salutăm deci cu bucurie pe noul dignitar al bisericii noastre în noua și însemnată poziție la care a fost ridicat, și-i dorim sănătate și tărie, pentru că după ce va obține și consentimentul celorlalți factori decizători și va primi darul arhieriei, se conducă cu blândețe, tact și înțelepciune destinele diecezei, care l'a onorat cu încrederea sa, spre binele și folosul patriei, al bisericii și al neamului.

Curentul naționalist.

Oricât de mari progrese ar fi făcut ideea păcii și aceea a înfrățirii dintre popoare, totuși în sânul maselor populare se manifestă cu tărie deosebirea de rasă și de naționalitate. Curentul naționalist pare chiar mai viu astăzi decât oricând în Europa, cu deosebire în țările cu amestec de popoare.

Propaganda în serviciul naționalismului a întemeiat viitorul statelor europene, cari s'au dezvoltat numai în direcție națională. Și dacă curentul contrar al cosmopolitismului a putut un moment să sufle peste mințile mărginite ale mulțimei muncitorilor, din mijlocul cărora s'au ridicat obscurii apostoli socialiști, cu idei anarchice-revoluționare, curentul naționalist s'a dovedit totuși cu mult mai puternic, chiar atunci, când social-democrația părea a fi biruitoare.

În Germania, dovedindu-se socialismul ca dușman al intereselor superioare de stat, poporul, trezit la conștiința națională, și-a retras simpatii ce nutria pentru organizațiile social-democratice, și se află îndreptat iar spre calea arătată de partidele naționale.

Tot astfel în Austria. Socialismul a putut face progres până ce partidele celelalte erau învrăjbite. Curentul social-democratic părea chiar un remediu pentru înlăturarea

certurilor din acest stat, din cauza deosebirilor de neam și de limbă.

Zădarnic fu totul; din sânul poporului n'a putut să dispară dușmănia, iar întreg imperiul austriac se găsește astăzi în prada luptelor nesfârșite dintre Germani și popoarele slave.

Curentul naționalist va ajunge cu siguranță biruitor și în Ungaria, unde propaganda socialistă nu este decât expresiunea nemulțămirei trecătoare a poporului, care în fond e condus de interese naționale. Chiar Maghiarii sunt astăzi mânâți economiceste de cosmopolitismul evreesc, care vrea să se ridice pe ruinele naționalismului.

Dovadă despre aceasta este, că și naționalitățile nemaghiare uită pentru un moment deosebirea de neam și se avântă în luptă pe partea socialismului, ca apoi să reinceapă războiul de exterminare pe tema națională. Nu pot avea încredere diferitele naționalități din Ungaria în amăgilele socialiste, cari nu au nimic sigur la baza lor. Socialiștii unguri, ajunși în parlament, pot uita ușor năcazul contra stăpânirii, nu pot însă uita, că reprezintă un popor, care se deosebește de celelalte.

Aci e sâmburele desiluziilor socialiste. Triumful va rămânea tot pe partea naționalismului, fără de care e greu să se conceapă o viață de stat.

Acelaș lucru se petrece în Franța, care se poate numi țara clasică a socialismului. În rândul marilor puteri republica franceză apare ca stat nu se poate mai național, când e vorba să-și apere interesele internaționale. Putregaiul socialist dispare în fața chestiunii marocane, iar președintele Franței nu se deosebește de oricare suveran încoronat în relațiile sale exterioare.

Și dacă mergem până în America materialistă, și acolo vom vedea curentul naționalist predomi-

nând spiritele. Roosevelt ni se pare mai curând un monarch, decât un președinte de republică. Iar imperialismul Statelor-Unite nordamericane nu este o noțiune fără rost, care preocupă capetele miliardarilor, ca și pe cele ale simplilor muritori din America, cari alergând aci din toate părțile lumii după câștig, se simt după un timp oarecare cetățeni cu veleități naționaliste americane.

Un slab curent socialist își face drum și în România. El este însă prea lipsit de putere, ca odată poporul trezit să fie pătruns de acest curent neînțeles. Iar aceia, cari speră se înăbușe naționalismul în România, sunt, sau prea proști, sau prea copii. (C—L)

Banca nouă „Lumina”.

Ideea înființării unei bănci noi românești în Sibiu, cu menirea de ași vărsa o parte bună din venitele sale în folosul culturii românești, e acum aproape de realizare. Vom da în curând amănuntele, cari vor lămurii publicul asupra felului cum s'a contemplat înființarea băncii, care va purta numele „Lumina”, iar deocamdată dăm cuvântul confrăților dela „Conservatoriul” din București, cari cu privire la aceasta nouă armă în lupta noastră culturală se exprimă în următorul mod favorabil:

„Ingrijorați pe deoparte de situația lor culturală înapoiată între celelalte popoare străine înlocuitoare, pe de altă parte strămtorați de legea școlară a guvernului maghiar, prin care se aduce gravă atingere autonomiei lor școlare, Românii din Ungaria, găsindu-se puși la grea încercare, menținându-și școlile contra atacurilor de maghiarizare, și totodată luptând contra nimicirii culturii naționale, întreprinsă pe toate căile și în mod sistematic din partea guvernărilor din Budapesta, s'au sfătuit prin conducătorii lor cei mai luminați, prin șefii bisericii, ca să înființeze o bancă culturală, care să pună instituțiile culturale românești pe cât posibil la adăpostul marilor primejdii, ce s'arată amenințătoare.

În scopul acesta aflăm, că săptămâna trecută s'a ținut la Sibiu sub prezidiul dlui adv. E. Ungureanu o anchetă, la care a participat un număr mai mare de preoți gr.-or. și fruntași mireni ai bisericii gr.-or.

FOIȘOARĂ.

Visită neașteptată.

(Fine).

Domnii mulțămira și voiau să nu primească ofertul. Dar totuși, plăcut atinși de modul cum domnișoara Maria Pavlovna i-a primit, declarară, că cu mulțămire se vor odihni în plăcuta societate a domnișoarei un cias și vor gusta și din vinul oferit. Se așezară deci amândoi la masă, iar domnișoara Maria Pavlovna dete ordin babei, — care se afla la distanță potrivită, așteptând poruncile domnișoarei, — se aducă o sticlă dela locul cutare din pivniță. Baba plecă repede se împlinescă porunca frumoasei stăpâne.

— „Domnii sunt de mult în călătorie?” întrebă Maria Pavlovna.

— „De șase luni. Voiam se cunoaștem Rusia, se facem studii, dar... domnul cel blond se opri în vorbire.

— „Aha, dar... este un dar la mijloc. Este ceva, ce nu vă place, nu vă convine!”

— „Da, domnișoară, — răspunseră amândoi de odată, — e prea serioasă, prea trează viața pe aici!”

— „Ați fost în Moscova, în Kiev, în Caucaș?”

— „Da!”

— „Și aflați că e prea trează viața și pe acolo?”

— „Pardon, domnișoară, dar noi așa credem, că e prea trează!”

— „Și de ce?”

— „Pentru că venim dela Paris, unde e altă viață. Suntem parisieni și iubim Parisul!”

— „În Paris nu se plictisește omul?”

— „Nici odată, ori foarte rar!”

— „Atunci de ce ați plecat de acasă? De ce n'ați ramas în Paris?”

— „Pentru că ni s'a lăudat foarte mult frumseța femeilor din Rusia”, răspunse domnul cel mic și brunet.

— „Și d-voastră cum ați aflat că sunt femeile din Rusia?”

— „Nu tocmai așa de frumoase, cum ne închipuam noi. Și apoi false, ca pretutindenea!”

— „Pripită și aspră sentență. Vorbiți din experiență?”

— „Da și nu, cum iai lucrul domnișoare. Eu nu am cutezat se intru în raporturi mai de aproape cu femeile țării d-voastre”, răspunse tot domnul cel mic și brunet.

— „Foarte bine ai făcut, pentru că dacă te arătai fals față de vre o femeie a țării mele, și-ar fi mers rău de tot.”

— „Cum așa?”

— „Te împușca ca pe un nemernic!” răspunse Maria Pavlovna, scâpărând schinței din ochi.

Francezii începură se râla, ca asupra unui lucru, ce nu puteau se-l creadă.

Baba sosi, cu sticla și cu păharele necesare, și cu ea încă o fată, care aducea farfuri, cuțite, furoulițe, și în urmă un servitor, cu prăjituri, șuncă, pâne, unt, poame, etc.

Maria Pavlovna umplu păharele. Francezii îi admirau mâinile, figura, ochii cei frumoși. Fata simția lucrul acesta și se roși puțin la față, pecând pe buzele ei se ivi un suris desprețuitor. „Toți bărbații sunt la fel, — își zicea ea în sine, — nici unul nu e mai bun și nici mai rău decât altul. Fiiți, cari vreau se mănânce bine și se fie servite de femei tinere și frumoase.”

— „Domnișoară! Ai fi în stare se împuști și dta pe un bărbat, dacă te-ar înșela?” întrebă domnul cel brunet.

— „Fără nici o milă! Și anume, numai pentru a le lua celorlalți pofta de a vorbi de rău femeile și de a înșela bițele fete. Pentru că bărbații toți își închipuiesc, că pot se seducă, înșale și se trateze rău femeile, fără a se teme de pedeapsă.”

— „De unde ști dta domnișoară, că așa sunt bărbații?”

— „De unde? Din viață. La poporul

de rând se întâmplă așa, și tot așa se întâmplă și la aristocrație.”

— „Ești dușmană aristocrației, cum vâd!”

— „Așa, cam de jumătate. Aristocrații sunt fiare răpitoare, cari nu cunosc suferința și durerea unei inimi zdrobite de femeie. Sunt, fără îndoială, și escapțiuni, oameni cari reprezintă cu demnitate, cu nobleță, aristocrația și griesc de popor și trebuințele sale, iar despre femei au idei foarte nobile.”

— „Ce părere ai despre noi, domnișoară?” întrebă blondul domnișor.

— „Că sunteți cavaleri fără reproș!” răspunse Maria Pavlovna, după ce-i măsură cu privirea bine pe amândoi.

Francezii se închinară, mulțămind pentru compliment. Iar domnul cel blond zise:

— „Ești o femeie nobilă, domnișoară. Nu ești răzbuțoasă, pe când noi am fost necuviincioși față de femeile țării d-voastre.”

— „Răsunarea în privința aceasta ar fi ridiculă. Eu admit răsunarea numai în chestii mari și serioase. Văți spus părerea cu sinceritate, a-ți greșit, iar a greși e lucru omenesc. Eu încă îmi spon sincera părere asupra bărbaților, și cu aceasta suntem quit.”

— „Domnișoară, — zise iarși blondul, — permite-mi se-ți spun, că ești cea mai încântătoare femeie a Rusiei!”

La anchetă a luat parte și I. P. S. Sa Metropolitan Meșianu. După desbateri mai lungi, membrii convocati la anchetă s'au constituit în comitet fondator pentru înființarea „băncii culturale”. Inițiatorii acestei bănci au ajuns la convingerea, că singura soluție posibilă pentru realizarea în parte a scopurilor culturale avute în vedere este, întemeierea acestei bănci ca întreprindere speculativă pe acțiuni, ca ori și care întreprindere românească de această natură.

Noua întreprindere este proiectată a se fonda cu un capital soc. de cor. 600.000 și li se pune în vedere acționarilor „o dividendă maximală de 5 la sută”, după detragerea căreia din restul beneficiului net 45 la sută sunt destinate a se pune la dispoziția consistoriului arhidiecezan pentru scopuri culturale.

Întreprinderea aceasta culturală a Românilor din Ungaria, deși are la baza ei un mic capital inițial, socotind însă sprijinul întregului popor român de peste munți, care numără mai bine de 3 milioane suflete, poate deveni o forță colosală în lupta pentru păstrarea limbei și naționalității fraților noștri, poate deveni o putere reală, care să ridice foarte mult chiar nivelul culturii românești în mijlocul celorlalte culturi străine din Ungaria.

Banca culturală a Românilor de peste munți, având un câmp de acțiune cu totul deosebit de al celorlalte bănci române, cari se îndeleticesc aproape exclusiv cu afaceri economice, nu va veni, după cum s'a exprimat oarecare temere din partea acestora din urmă, să concureze și se pericliteze existența multelor bănci românești, ci din contră, ea va face apel la acestea, ca să sprijinească, ca în trecut, și de aci înainte, interesele culturale, astăzi de o importanță vitală pentru viitorul neamului românesc de peste munți.

S'a văzut anume, că sub raportul științei de carte, datele statistice elaborate de guvernul maghiar cu privire la stabilirea reformei electorale, pun pe Români cu mult îndărătul celorlalte neamuri din Ungaria, ceea ce este de sigur un fapt destul de îngrijitor, știindu-se, că astăzi numai pe teren cultural mai pot lupta cu succes popoarele, pentru a-și păstra pozițiile naționale și economice.

De aceea, nu putem decât să ne bucurăm văzând inițiativa luată de frații noștri, întemeiând banca culturală, care va avea de sigur o frumoasă menire, deșteptând poporul românesc de peste munți la o viață nouă, plină de succese în viitor. Urăm dar inițiatorilor curaj, stăruință și unire pe calea ce vor să apuce.

Dela „Societatea pentru fond de teatru”.

Domnul *Aurel Paul Bănușiu*, directorul artistic al „Societății pentru fond de teatru român” a adresat frunzișilor noștri din diferitele centre locuite de Români următoarea scrisoare:

Mult stimate domnule! Este de prisos să fac o lungă introducere, pentru a vă reaminti faptul prea cunoscut, că trăim în era însoțirilor de tot soiul. Numai întovărășirea așezată pe o temelie bună și numai continua colaborare spre o țintă comună poate asigura o izbândă de orice natură ar fi.

În viața noastră culturală două însoțiri mai de seamă „Astra” și „Societatea pentru fond de teatru” încearcă să promoveze literatura, arta și în genere

— „Permite-mi se nu-ți cred. Nu mă cunoști. În pustnicia aceasta nimeni nu m'a aflat, că a-și fi așa cum mă numești d-ta”.

— „Cu toate acestea, noi doi vă ținem de cea mai încântătoare femeie a Rusiei, și suntem mulțumitori întâmplării, că ne-a adus aici, se petrecem niște ciasuri (pentru că din unul se făcuseră vre-o trei) de cari totdeauna ne vom aduce aminte”.

Domnii se sculară dela masă și și luară remas bun. Maria Pavlova le explică cum se meargă, ca se dee de drumul care duce la N. și oaspeții plecară. În grădina se puse aceeași tăcere melancolică, de mai înainte. Maria Pavlova luă de nou ciorapul în mână, albinele zumzuiau mereu, futuriu alergau, iar baba aduna de pe masă păhare, sticle, farfurii, rămășițe de mâncare și de beutură.

Francezii, cu câte o țigare mare în gură, s'au trântit a lene în fundul trăsuri, după ce au explicat vizitiului încet se mână. După o pauză lungă, zice domnul cel blond brunetului:

— „Ști că e drăguță fata aceasta? Am se o iau de nevastă!”

— „Când?” întrebă brunetul lacomic.

— „Când? Hm. Să mă mai gândesc!”

cultura noastră națională. Zic încearcă, pentru că în realitate ambele aceste societăți stau încă departe de ultimul țal. Și cauza zace de sigur, nu numai în „împrejurările mașterei”, cari au zădărnicit înaintarea lor, ci mai mult în noi înșine, cari nu le-am dat necondiționatul și necondiționatul sprijin bănesc și moral cu care le eram datori.

Ca slujbaş al societății noastre teatrale mă refer în special la dansa și mărțuriseșc, că mă înspăimânt de progresul din seamă afară anevoios, pe care această l-a realizat în cursul celor treizeci și opt de ani de existență. O tovarășie care îmbrățează o problemă așa de ideală, așa de necesară pentru reputațiunea unui neam iubitor de ce e bine și frumos, a izbutit să-și recruteze în curs de aproape patruzeci de ani, cincisuteptzeci — zi: 580 membri.

Iată o cifră rușinoasă, care trebuie să cutremure pe omul ce și dă seama, că suntem un popor de trei milioane, cu o cărturărie de cel puțin 25 de mii, socotind ambele sexe!

Ei bine, domnul meu și scumpe frate, situațiunea aceasta trebuie curmată cu orice preț, ori altfel vedem, că suntem un popor care nu înțelege rostul înfrăirilor culturale-artistice și că progresul ori regresul lor ne lasă deopotrivă indiferenți; dovedim, că ambițiunea noastră nu este cătuși de puțin aceea de a înainta, sprijinind cu obolul nostru întreprinderile de imobilare ale maselor.

Astăzi, când toate națiunile alearga de sâng cătră o desăvârșire omeneste posibilă, numai noi să stăm locului sceptici și apatici în fața oricărei avânt înălțător și fericitor de inimi?

Căci, pentru Dumnezeu, cum s'ar putea tălmăci în alt chip cifra asta de 580? Ți-s'ar părea imposibil și totuși realitatea îți arată, că numai atâtea suflete românești au dorit cu adevărat înaintarea societății noastre culturale, că numai aceste câteva sute din atâtea multe mii de nădrăgari și-au dat creșterii pentru viitorul „teatru național românesc”.

Un adevăr nespuse de trist, pe care nici o l-ai cuprinde în miezul zoalei, al frământărilor de tot neamul, al „luptei” atât de bogate în felurite „ostași naționali” neobosiți în a isprăvi cu sgomot mare treburi cu atât mai mici. Numai retrăgându-te în liniștea camerei tale și deschizând paginile statisticei noastre culturale și-și vor destăinui însă rece și imparțial adevărații luptători, cari nu în strigăte de bălci, ci în tăină au dat pildă bună și au vorbit făptuind.

Căci fapte și iar fapte ne trebuie, mai ales azi, când banul este mai mult decât oricând „nervul lucrurilor”, când fără de capital nu se poate înjgheba nici o acțiune trainică și aducătoare de roade sigure. Cum ajutorul din afară este un oaspe zadarnic așteptat, să ne pătrundem odată pentru totdeauna de adevărul cuvintelor „prin noi înși-ne” și înrolându-ne sărac și bogat în șirul membrilor acestei nobile tovarășii, să ne descărcăm conștiința de păcatul greu săvârșit până aci față de dânsa.

Cunoaștem vecinica scusă: sărăcia! Dar cine nu știe de asemenea câte parale să arunce la noi — „poporul sărac” — pe lux, pe joc de cărți, pe beutură, pe tutun, pe atâtea lucruri absolut inutile. Numai pentru societăți ca „Astra” și „Societatea teatrală” nu se găsesc pungi deschise, nu se găsesc inimi altruiste, nu se ivește daruri și nu să nasc testatori.

Săraci! O, nu-i adevărat, căci nu există nădrăger român dornic de înaintarea neamului, care să nu poată achita fondului teatral în rate de câte 10 coroane și în decurs de 10 ani suma bagatelă de 100 cor. Și să fim în clar, a fi membrul acestor două tovarășii pentru întreaga viață nu este o jertfă, ci este cea mai elementară datorință a fiecărui cărturar, negustor și meșteșugar român, care cuprinde pericolul ce ne amenință, dacă vom mai întârzia a ne strânge rândurile, implinindu ne toate datoritiile față de noi înșine, deci față de cultura națională.

Domnul meu și iubite frate! În numele societății al cărei slujitor sunt, îmi permit să fac apel la mintea și inima dvoastră, rugându-vă din tot sufletul meu a vă înscrie membru pe viață și a recruta în cercul cunoștințelor și prietinelor dvoastră tot mai mulți aderenți, cari să se înscrie înșiși și să agite în cele mai largi sfere ideea teatrului românesc. În special, — decretându-se la adunarea generală din Oravița înființarea de „comitete filiale” în toate orașele și comunele noastre mai de seamă, — veți binevoi a-mi răspunde de urgență, că este ori nu oportun a se înființa și la dvoastră un astfel de „comitet filial”.

Și până atunci însă veți nisui a câștiga cât mai mulți membri și pentru o

mai bună evidență veți ruga pe fiecare membru nou a scrie și a iscăli pe un cvart de hârtie textual următor:

„Subscrisul mă rog a fi primit în șirul membrilor pe viață ai „Societății pentru fond de teatru român”, având a-mi împlini astfel datorințele statutare. (Locul, datul, iscălitura, caracterul, domiciliul).

Acest document, dimpreună cu rata primă de 10 cor. veți binevoi a le înainta fără amănare dlui Dr. Nicolae Vecerdea, cassarul societății, Brașov, ori eventual cassarului noului „comitet filial” ce se va înființa în orașul dvoastră.

Nădăduind cu tărie, că nu veți ocoli, de a vă împlini și sub acest raport întreaga datorință de proptea reală a culturii noastre naționale, — vă rog să primiți, stimate domnule, încredințarea deosebite mele considerațiuni.

Brașov, 1/X. 1908.

Str. Sf. Nicolae 7 A.

Aurel Paul Bănușiu,
directorul artistic al „Societății
p. f. de teatru român”.

Dela sate.

Sântă Maria-mică în Diug.

— 24 Septembrie n.

Cu ocaziunea regulării salariului învățătoresc după legea nouă, parohul nostru *Teodor Cotușiu* a stăruit, ca pentru ajutorarea școlii să nu se mai facă pomenile obișnuite cu beutură și împărțire de vasă (oale, oluri, blide etc), ci în locul aceloră poporeni după putință să facă oferte în bani la biserică. Până acum nu a început nici un poporean acest lucru în adevăr folositor.

S'a întâmplat însă la 11 August v. c. cazul în adevăr foarte dureros pentru iubitul și mult ceratul nostru paroh, moartea iubitei sale fiice, a preotesei *Claudia Păltinean n. Cotușiu*, a celei mai bune și mai iubite persoane din tot ținutul nostru. Cu ocaziunea înmormântării în 14 August st. v. act săvârșit prin prea onoratul domn protopresbiter și profesor *Gregoriu Sigărtu*, asistat de preoții: *Alexandru Sigărtu*, *Dumitru Păltinean*, *Gregoriu Măgerușan* și *Ioan Cotușiu*, după săvârșirea ceremonialului în biserică, părintele protopresbiter a ținut o cuvântare pătrunzătoare, iar cortejul pornește și încunjură biserică, făcând mai multe stări, și să oprește în fața mormântului. Aici s'a întâmplat un lucru din cele mai mișcătoare, care scoate la suprafață două momente de mare însemnătate. Părintele varșă din sufletul mult cerat durerea nemăsurată pentru moartea bunei sale copile, cea dintâiu așezată dintre șapte fii ai săi, pe care în toată viața, cât a trăit, o a numit bună, căci bună era în toată purtarea sa, ear de altă parte preotul se afirmă preot în toată puterea cuvântului, chiar și în fața celei mai puternice dureri.

Părintele la insistența fiicei sale promisesese, că așa precum știe Dsa, în câteva cuvinte, își va lua adio dela dânsa în fața mormântului, și astfel între șiroaie de lacrimi a întregului public rosti cuvintele de adio cătră iubita sa copilă și promise, că pentru eternizarea numelui ei iubit va înființa o fundațiune numită „Fondul bisericesc Claudia” din care să se ajute școala confesională, spre care scop va face începutul, dând din al seu suma de 100 coroane, și căzând în genunchi în fața sicriului, promite, că cât va trăi va lucra din toate puterile pentru sporirea acestei fundațiuni, rugându-se lui Dzeu, ca să deie tărie tuturor credincioșilor cari vor face dăruiri spre acest scop.

A doua zi, 15 August, după săvârșirea sfintei liturgii, domnul paroh, prin o cuvântare tot atât de pătrunzătoare, depune în mâna episcopului suma de 40 cor. din cele 100 cor. și promite că la sărbătorile „Născătoarei de Dumnezeu” (Sântă Maria mare și mică) va face ceremoniile cele mai frumoase cu pomeniri pentru cei ce ar dona ceva pentru acel fond, și ori ce fel de servicii s'ar întâmpla în acelea zile, taxele aceloră se vor adaoga la „fondul Claudia”.

Cea dintâi sărbătoare a fost deci Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, 8 Septembrie v. c.

Spre acest scop s'a făcut cunoscută în Dumineca premergătoare sărbării ei cu toată sfînțenia. Astel în 7 Septembrie Duminecă s'a început vecernia, sara la 6 ore. S'a săvârșit litia cu ungerea untului de lemn, cu care ocaziune s'a adunat suma de 10 cor. dând fiecare persoană numai câte un crucer. Deși biserică noastră e destul de spațioasă, însuflă respect mulțimea de popor ce s'a adunat din toate părțile, încât nu mai încăpea intrânsa. A durat vecernia, litia și ungerea până la 9 ore, când s'a început privigherea. Preotul nostru *Teodor Cotușiu* și tinărul văduv

preotul *Dumitru Păltinean*, cari au săvârșit serviciul, s'au dus din biserică la 11 ore, iar poporul a petrecut în cântări și rugăciuni până la ziuă.

A doua zi 8 Septembrie la 6 $\frac{1}{2}$ ore s'a început liturgia, servind, cei doi parohi de mai sus, însoțiți și de parohul *Gregoriu Măgerușan*, ear cântările le-a dat corul parohienilor din Diug, condus de învățătorul lor.

Mulțimea de popor nu mai încăpea nici pe afară. S'au făcut rugăciuni la ori ce trebuință, în fine s'a oficiat parastas pentru sufletul preotesei *Claudia* și s'a ceter maslu pentru cei bolnavi. Rezultatul acestei serbări au fost două foloase, deo parte a însuflat în popor religiozitate și iubire cătră biserică prin rugăciunile evlavioase săvârșite de preoți cu multă pietate și frumseță, încât auzii pe fiecare tinăr și bătrân oftând: „Doamne, mai ținene să mai ajungem astfel de sfinte zile, ca aceasta, și Doamne, ține pe iubitul nostru părinte, că ce zile plăcute ne știe face!” de altă parte folosul material, căci cu această ocaziune s'au adunat peste 100 cor. în ajutorul școlii. Sumă care repartisată pe popor, nici în doi ani nu o puteai aduna.

De încheiere zic și eu, că memorabilă rămâne aceasta zi pentru noi toți și mulțumind și cu această ocaziune vrednicului nostru părinte *Teodor Cotușiu*, care în toată viața s'a străduit și a aflat căi potrivite întru promovarea binelui bisericesc și școlar, ca și rari alți preoți, rog pe Atotputernicul Dumnezeu să-i lungescă anii, ca să-și vadă opera împlinită, ear iubite sale și noastre *Claudia* să-i dăruiască fericirea vecinică.

În fine mulțumesc bunilor dăruitori, cari prin aceasta s'au afirmat ca buni creștini, depunând obolul lor spre scopul cel mai sfânt și mai sigur și săvârșind binefacerea în momentul cel mai dorit.

Dumnezeu să le sporească binele și să le deie tărie sufletească, spre a face acest bine și la alte ocaziuni.

Ioan Cotușiu
învățător.

NOUȚĂȚI.

Ziua Regelui. Eri, Duminecă, fiind ziua onomastică a Maiestății Sale Impăratului și Regelui nostru *Francisc Iosif I*, după terminarea sfintei liturgii, oficiată în catedrală prin protopresbiterul *Dr. Ioan Stroia* și diaconul *Dr. Vasile Stan*, înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolitan *Ioan Meșianu* a ceter rugăciunea pentru lunga viață și sănătatea Maiestății Sale, iar corul seminarial a intonat „imnul.” La liturgie răspunsurile le-a dat corul mixt, condus de dl profesor *T. Popoviciu*.

Mareșal spaniol. Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru *Francisc Iosif I* a fost numit din partea regelui *Alfonso* din Spania mareșal onorar al armatei spaniole. Decretul de numire a apărut în numărul ultim al monitorului oficial din Madrid.

Esții din temniță. A părăsit temnița de stat, după ce și-a împlinit pedeapsa, domnul *Voicu Nișescu*, fost internat în Seghedin pe trei luni și opt zile și domnul *Aurel C. Danșă*, fost internat în Cluj pe două luni.

Regele Spaniei în Budapesta. Joi după amiază a sosit cu tren separat de curte Regele și regina Spaniei la Budapesta. La gară i-a așteptat Maiestatea Sa Regele nostru, care a îmbrățișat și sărutat pe Regele Spaniei, iar Reginei i-a sărutat mâna. Regele Spaniei a salutat apoi cu căldură pe Moștenitorul nostru de tron, Arhiducele *Francisc Ferdinand*, pe Arhiducele *Iosif* și Arhiducele *Fridrich*, cari toți eșiseră întru întâmpinarea înălților oaspeți. În trăsura curții, trasă de patru cai, a plecat în urmă Regele nostru cu Regele Spaniei spre palatul regat din Buda, urmându-le în altă trăsură de curte Regina Spaniei și Arhiduceza *Maria Antoneta*. Pretutindenea pe unde au trecut era lume multă, care a aclamat cu căldură pe înălții oaspeți. În curtea palatului regal din Buda au așteptat sosirea oșpeților toți generalii din Budapesta, cu ofițerii superiori liberi de serviciu. În sala de primire așteptau ministrii președinți *Beck* și *Wekerle*. După ce a schimbat câteva cuvinte cu ei, Regele Spaniei s'a retras în departamentele sale.

Nr. 839/1908

[284] 1-3

Concurs.

Renunțând dela posturile lor aleșii învățători din Marcoș și Arini, eară cel din Vama Buzău permutându-se airea, se deschide nou nou concurs pentru

1. Marcoș.

2. Vama-Buzău și

3. Arini cu termin de 10 zile dela publicare în „Telegraful Roman.”

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt pentru:

I. Marcoș:

a) salar în bani dela biserică 300 cor. în cari 40 sunt computate ca jumătate venit cantorat.

b) până la finalizarea cu întregirea salarului la suma prescrișă de noua lege școlară, va avea dela stat 300 cor.

c) dreptul de pomărit și pășunat cel puțin 15 cor.

d) grădina școlară de circa 400⁰

e) bani de cuartir 50 cor. eventual cuartir natural

f) știind să formeze și conducă cor, nu i-se vor computa celea 40 cor. ca cantor.

II. Vama-Buzău:

Învățătorul va primi salar 600 cor.

III. Arini:

Salarul legal cu ajutoare dela V. Consistor și putându-se esopera și ajutor dela stat.

În comunele Marcoș și Arini învățătorii vor avea a fi cantori, având apoi din toate trei comunele a instrua școala de repetiție și școala de adulți.

Concursurile provăzute cu documentele recerute din cari să nu lipsească diploma de învățător, sunt a se adresa la oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscaunelor în Bereczk.

Brețcu, 16 Septemvrie 1908.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 607/1908 Of. ppresb. [283] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. din comuna Curtuișul-mic, protopresbiteratul Cetatea de

peatră, se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Salar anual 1000 cor. solvibil din ajutor de stat 700 cor. și dela comuna bisericească din repartiție pe popor 300 cor., b) cuartir în natură, grădina prescrișă și competiță de lemne de foc 1/4 parte din o sesiune urbarială.

Învățătorul ales va instrua pe elevi în cântările bisericești și va cânta cu ei în biserică respunsurile dela sfânta liturgie fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile instruite cu documentele prescriere (Estras de botez, testimoniu despre studiile pregătitoare, absolutiu pedagogic, diploma și alte atestate recomandatoare) subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezente în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Lăpușul unguresc, 12 Septemvrie 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cetății de piatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 474/1908 prot. [282] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al III-lea de paroh în parohia de cl. I. din Rășinari, devenit vacant prin abdicere, amăsurat ordinului Veneratului Consistoriu arhidiecezan dto 8 Iulie a. c. Nr. 6901 Bis. și a concluzului comitetului parohial din 3 August a. c. Nr. 29 prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor parohiale dela stat.

La acest post pot concursa acei candidați, cari au calificațiunea prescrișă în §-ul 17 alineatul prim din regulamentul pentru parohii.

Concurenții au să-și aștearnă în terminul deschis rugărilor lor provăzute cu documentele prescrișe (Atestat de botez, atestatul din urmă dela școalele medii, absoluturol teologic, ate-

statul de calificațiune preoțesc și eventualele atestate de serviciu) la subsemnatul oficiu protopresbiteral și se vor prezenta și în parohie pentru a-și arăta aptitudinea în cântare, predicare și eventual celebrare.

Sibiiu, în 4 August 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Sibiiului:

Dr. Ioan Stroia
protopresb.

De vânzare.

În Sibiiu, Wachsmangasse Nr. 10 se află o casă cu 2 odăi, 1 bucătărie și 1 atelier de lucru, cu instalațiune electrică. Deslușiri tot acolo.

(281) 2-3

Panorama originală a lumii.

(Filiala Pasagiului Berlinez).

Piața mare Numărul 9

lângă palatul lui Brukenthal.

Intrare și privire în orice timp al zilei

dela 9 oare dimineața până la 1/2 seara.

De Luni în 5 Octomvr. până Duminecă în 11 Octomvr. 1908:

Hamburg, Altona și Helgoland.

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 1-80, Blocuri pentru școlari 7 bilete cor. 1-10, Merceura și Sâmbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25-.

In fiecare săptămână altă serie.

(285) 7-

Serile odată predate nu se repetază.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 90-

Sibiiu — Nagyszeben.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Libraria Tipografiei arhidiecezane
Sibiiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Învieerea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Învieerea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sftului Ioan Botezătorul
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezătorul.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumitru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

IV.

Arhanghelul Mihail
" Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumitru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
" Simeon
" Andreiu
Evangelistul Ioan
" Luca
" Marcu
" Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
" Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					cor. foarte fine.
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-	40-60	51-80	70-	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-	34-60	42-	56-	70-	
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56-	72-50	23-10	27-30	40-60	49-	65-80	20-30	23-80	35-	43-40	60-20	18-20	21-	30-80	39-20	56-	„ fine.
simple . . .	14-	16-10	18-20	26-50	36-40	12.60	14-	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tînichia și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișice fel de materii și de orișice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile